

ת"פ 51591/06/19 - מדינת ישראל - הלשכה המשפטית מכס ומע"מ נגד כמאל בן מחמד הניה

בית משפט השלום בבאר שבע
ת"פ 51591-06-19 מדינת ישראל נ' בן מחמד הניה
בפני כבוד השופטת שרה חביב
המאשימה מדינת ישראל - הלשכה המשפטית מכס ומע"מ
באמצעות עו"ד ספיר אלון
נגד
הנאשם כמאל בן מחמד הניה
באמצעות עו"ד אבי גורן

גזר דין

כתב האישום וההרשעה

1. הנאשם הורשע, על סמך הודאתו, בעבירות של לא עשה את המוטל עליו לעניין רישומו - עבירה לפי סעיף 117(א)(4) בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975 [להלן: "**חוק מע"מ**"]; אי רישום תקבול - עבירה לפי סעיף 117(א)(12) בחוק מע"מ; אי ניהול פנקסי חשבונות או רשומות - עבירה לפי סעיף 117(א)(7) בחוק מע"מ; אי הגשת דו"ח במועד - 12 עבירות לפי סעיף 117(א)(6) + 88(א) בחוק מע"מ.
2. כעולה מהחלק הכללי בכתב האישום, בתקופה שבין אוקטובר 2011 ועד אוגוסט 2015 עסק הנאשם בגישור וריפוי באמצעות פסוקי קוראן וצמחי מרפא. זאת עשה על אף שלא נרשם כ"עוסק מורשה" כמשמעו בחוק מע"מ.
- ביום 18.9.2014, במסגרת חיפוש שנערך בבית הנאשם, התגלו ממצאים שהעידו על פעילותו העסקית וכן נתפסו כספים [במטבעות שונים] בהיקף של כ- 800,000 ₪.
3. כעולה מהאישום הראשון, הנאשם לא רשם תקבוליו בגין העסקאות הנ"ל כפי שהיה חייב. הנאשם היה חייב בניהול פנקסי חשבונות מכוח תוספת יא סעיף 2(ג) בהוראות מס הכנסה (ניהול פנקסי חשבונות), התשל"ג-1973, אך לא ניהל פנקסים כאמור.
4. כעולה מהאישום השני, ביום 12.1.2016 נרשם הנאשם באופן יזום כ"עוסק מורשה" על ידי מנהל מכס ומע"מ באר שבע, בהתאם להוראות סעיף 54 בחוק מע"מ, וזאת רטרואקטיבית ליום 1.10.2011. בנוסף, הוצאה לנאשם שומת עסקאות וספריו נפסלו.

מתוקף פעילותו כ"עוסק מורשה", ועל אף שלא נרשם כן בזמן אמת, חייב היה הנאשם להגיש דוחות תקופתיים למע"מ ולשלם את המס הנובע מהם במועד ובדרך שנקבעו בחוק ובתקנות מס ערך מוסף, התשל"ו-1976 [להלן: "התקנות"].

הנאשם לא הגיש במועד, במודע, כנדרש על פי חוק מע"מ והתקנות את 12 הדוחות התקופתיים שהוגשו לחודשים 8.2013, 10.2013, 12.2013, 2.2014, 4.2014, 6.2014, 8.2014, 10.2014, 12.2014, 2.2015, 4.2015 ו- 6.2015 שהוגשו באיחור ביום 24.1.2016.

5. כתב האישום הוגש ביום 24.6.2019. במסגרת דיון ההקראה הראשון שנקבע ליום 23.10.2019 הודה הנאשם במיחוס לו וזאת ללא הסדר טיעון עם המאשימה. הצדדים טענו לעונש ביום 5.12.2019 ובהסכמתם גזר הדין ניתן שלא בנוכחותם ויומצא להם באמצעות מזכירות בית המשפט.

טיעוני הצדדים לעונש

6. ב"כ המאשימה ביקשה לקבוע מתחם שנע בין מאסר מותנה ועד 7 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה שנע בין 3 ועד 8 חודשים [זאת ככל שייגזר מאסר בפועל], קנס כספי בשיעור שנע בין 5% ועד 10% מגובה המחדל וכן חתימה על התחייבות להימנע מביצוע עבירה בעתיד. היא עתרה להשית על הנאשם עונש מאסר מותנה שנע בין 4 ועד 6 חודשים, קנס שנע בין 20,000 ועד 30,000 ₪ וחתימה על התחייבות להימנע בעתיד מביצוע עבירה בסך שך 20,000 ₪.

ב"כ המאשימה עמדה על חומרתן של עבירות המס, ציינה כי מדובר בעבירות חמורות נוכח הפגיעה בקופה הציבורית, בערך השוויון בנטל המס ובאמון הציבור ברשויות המדינה האמונות על תחום זה. לעניין זה הדגישה כי שעה שהנאשם לא נרשם כלל כ"עוסק מורשה" במע"מ, מדובר בפגיעה ישירה בקופה הציבורית ובסדר החברתי, עת ציבור משלם המס נדרש לשלם מסים בשיעור גבוה יותר. במעשיו שיבש הנאשם את מנגנון הפיקוח של רשויות המס ופגע בפעילותן. עוד ציינה כי נקבע שהענישה הנדרשת בעבירות מס היא ענישה מרתיעה.

לעניין הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות ציינה כי הנאשם עשה דין לעצמו, ניהל פעילות עסקית מבלי להירשם במע"מ, לא דיווח על עסקאותיו ולמעשה העלים כליל את מקור הכנסתו מרשויות המס. עוד ציינה כי הנאשם נרשם באופן יזום כ"עוסק מורשה" על ידי רשות מע"מ וספק אם היה עושה כן מרצונו. מדובר בעבירות שנעברו בפרק זמן של כ- 4 שנים, כאשר הנזק שנגרם לקופה הציבורית אינו ידוע במלואו. לטענתה, סכום הכסף שנתפס בביתו של הנאשם - כ- 800,000 ₪ - מעיד על היקף הפגיעה בקופה הציבורית.

לעניין הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות ציינה כי הנאשם נעדר עבר פלילי, הודה בהזדמנות הראשונה וחסך בזמן שיפוטי. עוד ציינה כי מדובר בדמות דומיננטית בקהילה, איש דת, ולכן יש לשקול ביתר שאת את שיקול ההרתעה. המחדל הוסר במלואו - הנאשם שילם את המס שנבע מהדוחות התקופתיים אותם הגיש באיחור, וגם את שומת העסקאות שהוצאה לו בסך של כ- 130,000 ₪. תיקו של הנאשם במע"מ סגור. לטענתה, בעובדה כי מדובר

באדם מבוגר ובעל מעמד בקהילה, אין כדי להקל בעונשו, ונדרשת הרתעה משמעותית גם ובשל גילו ומעמדו.

7. ב"כ הנאשם ביקש להשית על הנאשם עונש של חתימה על התחייבות להימנע מביצוע עבירה בעתיד. ביקש להימנע מלהשית על הנאשם קנס כספי וציין כי היה ובית המשפט יגיע למסקנה כי יש להשית קנס בתיק דנן, יהא זה קנס בסכום סמלי.

לעניין הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות ציין כי בתיקים מסוג זה, על פי מדיניות אגף מכס ומע"מ, כאשר המחל מוסר עוד טרם הגשת כתב האישום ניתן להמיר את ההליך הפלילי בהליך של קנס מנהלי. ההגנה פעלה בעניין, אך ללא הצלחה. עוד ציין כי הנאשם לא ידע ששירותי דת היא עסקה החייבת במס.

לעניין הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות ציין כי הנאשם הוא איש דת במגזר הבדואי. ציין כי בעניינו של הנאשם התעוררה שאלה בדבר חובת הדיווח בגין הענקת שירותי דת, והשאלה התבררה ביחידה המרכזית בירושלים, שם הוברר כי חלה חובת דיווח. עם קבלת ההחלטה בדבר חובת הדיווח, שילם הנאשם את החוב על פי השומה שהוצאה, ובכך הסיר את המחל [נ/1]. הנאשם הבין כי שגה ועליו לתקן את דרכיו. מצבו הכלכלי של הנאשם דחוק ולו חובות רבים [נ/2]. נטען כי הרכיב ההרתעתי הושג. הנאשם בעשור השביעי לחייו, נעדר עבר פלילי ולו 14 ילדים חלקם עדיין תלויים בו כלכלית. עוד ציין את מצבו הרפואי המורכב של הנאשם [נ/3].

8. הנאשם בדבריו לעונש עמד על מצבו הכלכלי, הדגיש כי לו חובות רבים וכי חלק מילדיו לומדים מחוץ לישראל. לעניין מצבו הבריאותי ציין כי **"אני במעקב פיזיותרפי, אני בשיקום לב, עשיתי ניתוח שנה שעבר. יש לי גם מעקב אונקולוגי"**.

דין והכרעה

9. אין צורך להכביר מילים על חומרתן של עבירות המס. הפגיעה בקופה הציבורית גוררת גם פגיעה בכיסו של כל אזרח ואזרח: נטל המס מוטל באופן גבוה יותר לשם מימון פעילות ציבורית, ואף יכול ויוחסרו שירותים ציבוריים שניתן היה לממן לו ההכנסות ממיסוי היו גבוהות יותר. הפגיעה בקופה הציבורית גוררת פגיעה קשה בכלכלה, במשק, ואף גוררת פגיעה בעיקרון הסולידריות החברתית ובערך השוויון.

בנוסף לפגיעה הכלכלית בקופה הציבורית ובכיסם של אזרחי המדינה שומרי החוק, ובנוסף לפגיעה בערך השוויון בנטל המס, יש במעשי הנאשם גם פגיעה בפעילות התקינה של מערכת המס ושיטת העבודה אשר מתבססת על דיווחי אמת ובמועד מאת הנישומים.

10. הדברים יפים גם לעבירות בהן עסקינן, אי הגשת דוחות במועד ואי רישום תקבול:

"אי-הגשת דוחות במועד משמעותה שימוש פרטי בכספי הציבור. אי-רישום במועד"

משמעותו אי-תשלום מס וכן ניכוי שלא כדין של מס תשומות על חשבון הציבור. אי-דיווח במועד ואי-רישום במועד הם גם אמצעים להשתמטות ממס."

[רע"פ 1875/98 אורן בנגב - מתכות בע"מ נ' מדינת ישראל, נד (4) 529, 534 (2000)].

11. עבירות אלה קלות לביצוע ומנגד אכיפתן קשה בשל הקושי שבחשיפתן. לאור האמור, נקבע כי יש לנקוט ביד קשה עם עברייני המס ולהשית עליהם ענישה מרתיעה. בעבירות אלה יגבר האינטרס הציבורי שבהרתעה, הן הרתעת הרבים והן הרתעת היחיד, על פני נסיבותיו האישיות של הנאשם [ר' רע"פ 9004/18 מאיר יצחקי נ' מדינת ישראל (31.12.2018), כן ר' רע"פ 5308/18 נאסר ג' בארין נ' מדינת ישראל אגף המכס והמע"מ (18.7.2018)].

12. בקביעת מתחם העונש ההולם יש לשקול, בין היתר, את משך הזמן בו בוצעו העבירות ואת מספר שנות המס על פניהן בוצעו; ואת הפגיעה בקופה הציבורית. עוד יש לשקול את השיטתיות והתחכום בהם נקט הנאשם בביצוע העבירות.

במשך כארבע שנים, בתקופה שבין אוקטובר 2011 ועד אוגוסט 2015, עסק הנאשם בגישור וריפוי באמצעות פסוקי קוראן וצמחי מרפא מבלי שנרשם כעוסק. ביום 18.9.2014 נערך חיפוש בביתו של הנאשם בו נתגלו ממצאים שהעידו על פעילותו העסקית וכן נתפס סכום של כ- 800,000 ₪. הנאשם לא רשם תקבוליו בגין עסקאותיו ולא ניהל פנקסי חשבונות.

ביום 12.1.2016 נרשם הנאשם כעוסק רשום באופן יזום על ידי מנהל מכס ומע"מ, וזאת רטרואקטיבית ליום 1.10.2011, הוצאה שומת עסקאות וספריו נפסלו. הנאשם הגיש 12 דוחות תקופתיים באיחור - הדוחות לחודשים 8.2013, 10.2013, 12.2013, 2.2014, 4.2014, 6.2014, 8.2014, 10.2014, 12.2014, 2.2015, 4.2015 ו- 6.2015 [כלל הדוחות הוגשו ביום 24.1.2016].

13. גובה הנזק שנגרם לקופה הציבורית אינו יודע, אך הוערך על ידי רשויות המס בגובה של 130,000 ₪ בשומה שהוצאה לנאשם [ר' נ/1]. הנאשם פעל בשיטתיות ופגע ביכולת פעילותה התקינה של רשות המס אשר מתבססת ומסתמכת על דיווחי אמת ובמועד של נישומים. לחומרה יש לשקול את העובדה כי מדובר בכהן דת בעל מעמד בקהילה. עם זאת, אין מדובר בעבירות שנעברו בתחכום מיוחד.

14. **בנסיבות המתוארות לעיל מתחם העונש ההולם עומד על מאסר מותנה ועד 6 חודשי מאסר בפועל שיכול וירוצו על דרך של עבודות שירות, מאסר מותנה וקנס שנע בין 5% ועד 10% מסכום המחדל. עוד יש לשקול השתת חתימה על התחייבות להימנע מביצוע עבירה בעתיד.**

סבורתני כי להתחשב בגובה השומה שהוצאה לנאשם על מנת לכמת את המחדל. [לעניין המתחם ר' למשל ת"פ (ראשל"צ) 12-05-16720 מס ערך מוסף משרד אזורי בת-ים נ' בניליין (1996) בע"מ (9.2.2016)].

15. לעניין הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות, יש לשקול לקולה את נסיבותיו האישיות של הנאשם, כבן 62 נשוי ואב ל- 14 ילדים. הנאשם נעדר עבר פלילי, הודה בהזדמנות הראשונה - עוד בדיון המענה הראשון שנקבע וללא כל הסדר טיעון עם המאשימה. בהודאתו חסך הנאשם בזמן שיפוטי ומזמנה של המאשימה. הנאשם הסיר את המחדל במלואו על פי השומה שנקבעה לו, וזאת עוד בטרם הוגש כתב האישום דנן. מעשיו מבטאים חרטה ולקיחת אחריות. עוד לקולה יש לשקול את מצבו הכלכלי של הנאשם, אשר לו חובות רבים לחברת החשמל, מועצה מקומית תל שבע ועוד [נ/2]. מצבו הרפואי של הנאשם קשה והוא סובל ממחלות רבות [נ/3].

לאור כלל האמור לעיל, אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

א. **מאסר מותנה בן שלושה חודשים למשך שלוש שנים שלא יבצע כל עבירה לפי חוק מע"מ.**

ב. **קנס בסך של 6,000 ₪ או חודשיים מאסר תחתיו. הקנס ישולם בעשרה שיעורים שווים ורצופים החל מיום 20.2.2020.**

בנסיבותיו האישיות של הנאשם אינני משיתה עליו התחייבות.

המזכירות תעביר העתק גזר הדין לידי ב"כ הצדדים ותמציא אותו במסירה אישית לידי הנאשם בצירוף שוברי תשלום הקנס.

ב"כ הנאשם יוודא קבלת שוברי תשלום הקנס אצל הנאשם באמצעות מזכירות בית המשפט

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בבאר שבע בתוך 45 ימים מיום קבלת גזר הדין בידי הנאשם.

ניתן היום, כ"ו כסלו תש"פ, 24 דצמבר 2019, בהעדר הצדדים.

שרה חביב, שופטת